

Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunalavdelinga
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Vår ref: 213/06/TH/SL/509.66
Hamar, 26. september 2006

Høringsuttalelse til NOU 2006:7 "Det lokale folkestyret i endring. Om deltaking og engasjement i lokalpolitikken"

Det vises til departementets høringsbrev av 28. april 2006, med utsendelse av Lokaldemokratikommisjonens andre delutredning NOU 2006:7 på høring. NORVAR^{*)} vil gi kommentarer til kommisjonens anbefalinger vedrørende kommunal organisering av tjenester og kommunal selskapsdannelse, jf. kap. 5.3, kap. 5.4.8 og vedlegg 3.

Vann- og avløpstjenestene er ett av de kommunale tjenesteområder der det i dag eksisterer et mangfold av forskjellige organisatoriske løsninger i kommunene, bl.a.:

- VA-etaten som integrert del av kommunens tekniske tjenesteområde
- Bestiller-utfører organisering innen kommunen (utfører ikke utskilt som eget foretak)
- Utfører organisert som kommunalt foretak (KF)
- Organisert som kommunalt selskap (AS)
- Organisert som interkommunale samarbeid (kommuneloven § 27)
- Organisert som interkommunale selskap (IKS eller AS)

Denne situasjonen er en naturlig konsekvens av at det er ulike naturgitte, kompetansemessige, politiske, historiske og økonomiske forutsetninger for VA-tjenestene i kommunene, som gjør at den enkelte kommune på selvstendig grunnlag må ta stilling til best egnede organisatoriske modeller for egen del.

NORVAR vil derfor gi sin støtte til flertallets holdning i spørsmålet om kommunal organisering og kommunal selskapsdannelse, jf. kap. 5.4.8:

"Kommisjonen meiner:

-det er viktig at kommunane har fridom i spørsmålet om kommunal organisering og at dette også omfattar ulike kommunale selskapsformer."

Kommisjonens mindretall, derimot:

"-vurderer den kommunale selskapsdanninga som problematisk sett i høve til dei demokratiske prosessane. Desse medlemmane meiner den auka bruken svekker den politiske styringa og kontrollen. Vidare vil det føre til auka fragmentering, utydeleggjering av ansvar og unødvendig byråkratisering."

NORVAR mener at erfaringer fra bl.a. VA-sektoren viser at de potensielle ulempene som mindretallet trekker frem, kan unngås med en god eierstyring av selskapene. Vi viser i den

anledning også til erfaringer fra Drammen Drift KF og FjellVAR AS, som drøftes nærmere i vedlegg 3 "Kommunale selskapsformer i vekst – Eit demokratisk problem?".

Med god eierstyring mener vi at eierkommunen(e) må angi tydelige mål og ambisjonsnivå for selskapet og foreta en hensiktsmessig og tydelig avgrensning av selskapets ansvar og rammebetingelser. Selskapet kan dermed konsentrere sin innsats om å oppnå de bestilte målene mest mulig sikkert og effektivt innenfor de tildelte rammebetingelsene. Vi vil oppfordre departementet til å vektlegge behovet for gode styringsinstrumenter i sitt arbeid med rammebetingelser og hjelpemidler overfor kommunesektoren.

Vi har i så måte tro på de gode eksemplene som forbilder; til inspirasjon for kommuner som ønsker å vurdere sin organisering på ett eller flere av egne tjenesteområder. Vi vil oppfordre departementet til å stimulere til økt erfaringsutveksling mellom kommunene i tiden fremover, gjennom internett, publikasjoner, seminarer m.v., gjerne i samarbeid med KS og bransjeorganisasjoner som NORVAR der det er naturlig.

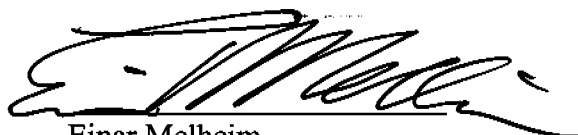
VA-sektoren har allerede i dag utfordringer med å rekruttere og beholde nødvendig VA-kompetanse. Prognosene tyder på at vi kan få en ytterligere forverring i årene fremover, og de mindre kommunene vil være særlig utsatt. Mangel på kvalifisert VA-arbeidskraft i en kommune kan få alvorlige konsekvenser for VA-tjenestenes kvalitet og sikkerhet.

Det er derfor svært viktig at de kompetansemessige forholdene veier tungt i vurderingen av organisatoriske løsninger på VA-området i kommunene. Vi mener det er behov for at staten stimulerer til igangsetting og erfaringsformidling fra pilotprosjekter, der man høster erfaring med nye, organisatoriske modeller for VA-tjenestene som kan bidra til å sikre tilstrekkelig kompetanse, eksempelvis vertskommunemodellen.

Oppsummert mener NORVAR at debatten om ulike organisasjonsformer i kommunene er viktig og bidrar til økt bevissthet om hensiktsmessige løsninger og mulige fallgruber. Til grunn for debatten ligger forutsetningen om at den enkelte kommune må stå fritt i valg av organisasjonsformer, og det vil etter NORVARs mening være uheldig å stramme inn på kommunenes handlingsrom i så måte. Mulige ulemper ved ulike organisasjonsformer må i stedet forebygges ved hjelp av egnede rammebetingelser, gode styringsinstrumenter og formidling av de gode eksemplene og erfaringene.

Med hilsen
NORVAR BA

Arne Johansen
Styreleder
(sign.)

Einar Melheim
Direktør

Saksbehandler: Toril Hofshagen

Kopi til: KS Bedrift

⁹ NORVAR BA (Norsk vann og avløp BA) er vann- og avløpsverkene sin interesse- og kompetanseorganisasjon. NORVAR arbeider for samarbeid og bærekraftig utvikling i norsk VA-sektor. NORVAR eies av kommuner, VA-selskaper og driftsassistanser. Våre andelseiere representerer 330 kommuner og 90 % av Norges befolkning. NORVAR har en samarbeidsavtale med KS.